

Özgün araştırma

İnmeli Bireylerin Aktivite Tercihleri ve Performansları

İnmeli Bireylerin Akut ve Kronik Dönemdeki Aktivite Tercihlerinin ve Performanslarının Karşılaştırılması

Funda Demirtürk¹, Ayla Günal¹, Serkan Pekçetin², Mine Uyanık³

¹Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Tokat.

²Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Edirne.

³Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara.

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı inmeli bireylerin akut ve kronik dönemdeki aktivite tercihlerini araştırmaktır.

Gereç ve yöntem: Çalışmaya akut inme tanısı ile takip edilen 30 inmeli birey dahil edildi. Bireylerin sosyo-demografik bilgileri ve inme ile ilişkili risk faktörleri kayıt edildi. Aktivite performansı Kanada Aktivite Performans Ölçümü (KAPÖ) ile değerlendirildi. KAPÖ'nün ilk değerlendirmesi hasta hastanede stabil duruma ulaştığında, ikinci değerlendirmesi taburculuk sonrası 6. ayda yapıldı.

Bulgular: Bireylerin yaş ortalaması $70,66 \pm 11,77$ yıl olarak bulundu. Bireylerin KAPÖ'ye ait ilk değerlendirme performans puanları 1.59 ± 1.02 tatmin puanları 1.61 ± 1.10 , ikinci değerlendirme performans puanları 3.81 ± 2.11 tatmin puanları 4.02 ± 2.19 olarak saptandı. KAPÖ performans ve tatmin puanlarına ait ilk ve son ölçümlerde anlamlı fark saptandı ($p < 0,01$). Risk faktörlerine sahip olan ve olmayan olguların KAPÖ değerleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edildi ($p > 0.05$). KAPÖ'ye göre ilk değerlendirmede inmeli bireylerin önemli buldukları ilk beş aktivitenin sırasıyla bağımsız yürüme, rahat konuşabilme/iletişim kurma, bahçe işlerini yerine getirme, ev dışında gezebilme ve tualete bağımsız gidebilme iken, son değerlendirmede inmeli bireylerin önemli buldukları ilk beş aktivitenin ise sırasıyla bağımsız yürüme, dışarıda gezme, namaz kılma, konuşabilme/iletişim kurma, bahçe işlerini yerine getirme ve iş hayatına aktif dönme olduğu görüldü.

Sonuç: İnmeli bireylerin zamana bağlı olarak aktivite performanslarında artış olduğu saptanmıştır. Bu sonucun risk faktörlerinden bağımsız olarak ortaya çıktığı görülmüştür. Bununla birlikte geçen süre ile birlikte aktivite tercihlerinin de değiştiği gözlenmiştir. İnmeli bireylerin tedavisinde akut dönemden itibaren aktivite performanslarının değerlendirilmesi ve aktivite tercihlerinin zaman içinde değişebileceği dikkate alınarak uygun ergoterapi müdahalelerinin yer alması gerektiği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İnme; aktivite tercihi; aktivite performansı.

Comparison of Activity Choices and Performance of Stroke Patients in Acute and Chronic Period

Abstarct

Objective: To investigate the activity choice of stroke patients in acute and chronic terms.

Materials-Method: 30 patients, diagnosed as acute stroke were included in the study. Socio-demographic data and risk factors related with stroke were recorded. Activity performance was assessed using Canadian Occupational Performance Measure (COPM) when the medical condition of patient became stable at hospital; and six months after the discharge.

Results: Mean age of the cases was $70,66 \pm 11,77$ years. While initial performance score of COPM was 1.59 ± 1.02 ; and satisfaction score was 1.61 ± 1.10 , follow-up assessment results were 3.81 ± 2.11 ; and 4.02 ± 2.19 , respectively. The change in COPM performance and satisfaction scores over time were found significant ($p < 0,01$). It was found that there was no significant difference between the COPM values of the patients with and without risk factors ($p > 0.05$). While “walking independently, talking/communicating easily, working in the garden, walking outdoor and going to toilet independently” were the most important five activities at the initial assessment; the order of the important activities was found to be changed as “walking independently, walking outdoor, performing namaz, talking/communicating, working in the garden and going back to work life” at the final review.

Conclusion: Activity performance of the patients was found to be improved over time and besides activity choice was changed also. It was seen, this result appears to be independent of risk factors. Activity performance of stroke patients should be evaluated since acute period and ergotherapeutic interventions should be made in accordance with the change in activity choice.

Key Words: Stroke, activity choice, activity performance

Kaynaklar

1. Sudlow, C.L., Warlow, C.P. (1996). Comparing stroke incidence worldwide: what makes studies comparable? *Stroke*, 27(3), 550-558.
2. Jehkonen, M., Laihosalo, M., Kettunen, J.E. (2006). Impact of neglect on functional outcome after stroke – a review of methodological issues and recent research findings. *Restorative Neurology and Neuroscience*, 24, 209–215.
3. Obiako, O.R., Oparah, S.K., Ogunniyi, A. (2011). Prognosis and outcome of acute stroke in the University College Hospital Ibadan, Nigeria. *Nigerian Journal of Clinical Practice*, 14 (3), 359-362.
4. Somers, F.P. (2008). Occupational therapy practice framework: Domain and process. United States of America, *American Journal Of Occupational Therapy Pres*.
5. Cup, E., Reimer, W.S.O., Thjssen, M., Kuyk-Minis, M.V. (2003). Reliability and validity of Canadian Occupational Performance Measure in stroke patients. *Clinical Rehabilitation*, 17, 402-409.
6. Rudman, D.L., Hebert, D., Reid, D. (2006). Living in a restricted occupational world: The occupational experiences of stroke survivors who are wheelchair users and their caregivers. *Canadian Journal Of Occupational Therapy*, 73 (3), 141-152.
7. Anuchart, K. (2013). Devolpment and evaluation of occupational therapy-Mahidol Clinic System (OT-MCS) for post stroke rehabilitation in Thailand. *Doktora tezi, Northumbria University, Thailand*.
8. Patomella, A.H., Tham, K., Kottorp, A. (2006). P-drive: assessment of driving performance after stroke. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 38(5), 273-279.

II. Ulusal Sağlık Bilimleri Kongresi, 24-25 Kasım 2016, Ankara

9. Bitensky, N.K., Desrosiers, J., Rochette, A. (2008). A national survey of occupational therapists' practices related to participation post-stroke. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 40, 291-297.
10. Corr, S., Wilmer, S. (2003). Returning to work after a stroke: an important but neglected area. *The British Journal of Occupational Therapy*, 66(5), 186-192.
11. Jenkinson, N., Ownsworth, T., Shum, D. (2007). Utility of the Canadian Occupational Performance Measure in community-based brain injury rehabilitation. *Brain Injury*, 21(12), 1283-1294.
12. Pemberton, S., Cox, D.(2011). What happened to the time? The relationship of occupational therapy to time. *British Journal of Occupational Therapy*, 74(2), 78-85.
13. Hartigan, I., O'Connell, E., McCarthy, G., O'Mahony, D. (2011). First time stroke survivors' perceptions of their health status and their goals for recovery. *International Journal of Nursing and Midwifery*, 3(1), 22-29.